

БЕЛАРУСЬ БЫЛА І БУДЗЕ СОВЕЦКАЙ!

Пролетары ўсіх краін, единайцеся!

Комуністичная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК і МІНСКАГА АБКОМА КП(б)

№ 42 (7372)

ПЯТНІЦА, 1 МАЯ

1942 г.

НЯХАЙ ЖЫВЕ 1-е МАЯ—ДЗЕНЬ АГЛЯДУ БАЯВЫХ
СІЛ РАБОЧАГА КЛАСА! ПРОЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАІН,
ЕДНАЙЦЕСЯ ДЛЯ БАРАЦЬБЫ СУПРОЦЬ НЯМЕЦКА-
ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ!

(З лозунгаў ЦК ВКП(б) да 1 Мая 1942 г.)

БРАТЫ БЕЛАРУСЫ! ДАРАГІЯ ТАВАРЫШЫ!

Рабочыя і работніцы, сяляне і сялянкі, работнікі інтэлігентнай працы, якія знемагаюць пад ярмом фашистскіх захопнікаў, мужныя партызаны і партызанкі, якія вядуць знішчальную барацьбу з ненавісным ворагам, сыны беларускага народа, якія герайчна змагаюцца ў радах доблеснай Чырвонай Арміі і якія ў глыбі нашай вялікай краіны на прадпрыемствах, у лабараторыях і інстытутах куюць смяртэльную для ворагаў зброю!

У дзень 1 Мая — дзень агляду баявых сіл рабочага класа Совет Народных Камісараў Беларускай ССР, Прэзідымум Вярхоўнага Совета Беларускай ССР і Цэнтральны Камітэт Комуністичнай Партыі (большэвікоў) Беларусі шлюць вам брацкое баявое прывітанне.

Дзень 1 Мая 1942 года народы ўсяго свету сустракаюць ва ўмовах самай жорсткай вайны, навязанай свету людаедам Гітлерам.

Совецкі народ дзень 1 Мая 1942 года сустракае ва ўмовах айчынай, вызваленчай вайны, у жорсткай барацьбе з нямецкім, фінскім, румынскім і іншымі захопнікамі свяшчэннай совецкай зямлі.

Беларускі народ гэты дзень адзначае ў цяжкіх крывавых умовах нямецкай акупацыі. Ужо больш 10 месяцаў, як лютуюць у Беларусі орды нямецкіх людаедаў. Няма межаў, няма меры злачынствам гітлераўскіх бандытаў, якія імкнуцца зламаць супраціўленне свабодалюбівага беларускага народа і ператварыць яго ў нявольнікаў нямецкіх памещыкаў і баронаў.

Ворагу часова ўдалося акупіраваць Совецкую Беларусь, але нікі тэрор не запалохае і не спыніць беларускага народа ў яго бязлітаснай барацьбе з заклятым ворагам. Беларускі народ бесперапынна ўзмациняе барацьбу з нямецкімі акупантамі. У дзень 1 Мая ён з новай сілай абвесьціць: «Смерць нямецкім акупантам», і яшчэ раз пакляненца не шкадаваць сваіх сіл і жыцця для разгрому ненавіснага ворага.

Адважныя совецкія партызаны і партызанкі са зброяй у руках адзначаць свята 1 Мая яшчэ больш магутнымі ўдарамі па ворагу.

Сыны беларускага народа, якія знаходзяцца ў радах доблеснай Чырвонай Арміі, яшчэ мацней будуць граміць нямецкіх захопнікаў.

Рабочыя і служачыя эвакуіраваных углыб краіны прадпрыемстваў у дзень 1 Мая ў дзесяць разоў павялічаць выпуск зброі для хутчэйшага разгрому нямецкіх акупантатаў.

Таварыши! Да дня 1 Мая 1942 г. совецкі народ прыходзіць моцным і загартаваным у барацьбе. Наша доблесная Чырвоная Армія пад кірауніцтвам вялікага Сталіна нанесла буйныя паражэнні войскам ворага. Яна з кожным днём вызваляе ўсё новыя і новыя гарады і сёлы ад фашистскіх забойцаў і грабежнікаў і нястрымна рухаецца на заход. Перадавыя часы Чырвонай Арміі ўжо знаходзяцца і дзейнічаюць на тэрыторыі Беларусі.

Надышоў час грознай расплаты з ворагам. 1942 год павінен стаць годам поўнага вызвалення нашай радзімы ад ворага.

Сыны і дочки беларускага народа! Падвойвайце і патройвайце сілы для разгрому ворага!

Партызаны і партызанкі! Мацней удары па ворагу! Узнімайце народнае паўстанне ў тылу нямецкіх захопнікаў.

Блізак дзень, калі герайчная Чырвоная Армія, якою кіруе мудры палкаводзец таварыш СТАЛІН, прагоніць нямецкіх захопнікаў, вызываючы Совецкую Беларусь. Не далёк той час, калі зноў будзе развязацца чырвоны сцяг над нашай зямлёй.

Усе нашы сілы аддадзім на канчатковы разгром крывавага фашизма!

Няхай жыве 1 Мая — дзень агляду баявых сіл рабочага класа!

Няхай жыве славы беларускі народ, які ў дружбе з народамі СССР і Кітая вызваленчую вайну супроць нямецкіх акупантатаў!

Няхай жывуць славы сыны беларускага народа — воіны Чырвонай Арміі!

Няхай жывуць адважныя беларускія партызаны і партызанкі!

Няхай жыве партыя Леніна—Сталіна і яе вялікі правадыр і вялікі палкаводзец таварыш Сталін!

Старшыня Совета Народных Камісараў Беларускай ССР

І. БЫЛІНСКІ.

Старшыня Прэзідымума Вярхоўнага Совета Беларускай ССР

Н. НАТАЛЕВІЧ.

Сакратар Цэнтральнага Камітэта Комуністичнай Партыі

(большэвікоў) Беларусі П. КАЛІНІН.

НЕ ДАЛЕК ТОИ ДЗЕНЬ, ҚАЛІ ЧЫРВОНЯР АРМІЯ
СВАІМ МАГУТНЫМ УДАРАМ АДКІНЕ АЗВЯРЭЛЫХ ВО-
РАГАЎ АД ЛЕНІНГРАДА, АЧЫСЦІЦЬ АД IX ГАРАДЫ і
СЁЛЫ БЕЛАРУСІ і УКРАІНЫ, ЛІТВЫ і ЛАТВІІ, ЭСТОНІ
і ҚАРЭЛІ, ВЫЗВАЛІЦЬ СОВЕЦКІ КРЫМ, і на ўсей
СОВЕЦКАЙ ЗЯМЛІ ЗНОЎ БУДУЦЬ ПЕРАМОЖНА УЗНІ-
МАЦЦА ЧЫРВОНЯ СЦЯГІ.

І. СТАЛІН.

ПЕРШАЕ МАЯ—СВЯТА БАРАЦЬБЫ

Родны наш беларускі народ! Увесе сіяння адзначае вялікае гісторычнае свята барацьбы — 1 Мая.

Кожны год у гэты знамянальны дзень беларускі народ, як і ўсе народы нашай краіны, выходзіць пад чырвоным сцягамі партыі Леніна—Сталіна, каб шчыра падзякаўваць мачі-радзімі — Совецкаму Саюзу за нацыянальную дзяржаўнасць, атрыманую з рук партыі большэвікоў, за свабоду, за шчаслівіе і радаснае жыццё.

Браты і сёстры — беларусы! На нашых вачах квітнела наша Беларусь. Яна была перадавой індустрыяльнай-калгаснай рэспублікай. Наша поле красавала багатымі ўраджаямі, нашы заводы і фабрикі выраблялі многа тавараў і прадуктаў. Наша моладзь вучылася ў беларускіх школах, тэхнікумах і інстытутах. Квітнела наука, культура. Вырасла свая інтэлігенцыя.

Шчасліва, свабодна і радасна жыў наш родны беларускі народ!

Але закляты вораг беларускага народа крывавы бандыт Гітлер не даў нам мірна жыць і працаць. Чорная зграя ворагаў перадломна наляцела на нашу зямлю, сеючы смерці і спусташэнне. Ужо больш 10 месяцаў наш родны край ляжыць у руінах. Па ўсёй Беларусі чутны стогны замучаных людзей, енкі асірацэльных дзяцей. Фашистыкі бандыты крывёю беларусаў залілі нашы палі, лясы, дарогі і рэкі. Нашы цудоўныя гарады і вёскі зруйнаваны і спалены, а на іх папялішчах узышаюцца шыбеніцы, на якіх фашисты вешаюць нашых людзей. Няшчасце і гора вісіц над роднай беларускай зямлёю.

Але ніколі не пакарыць нямецкім акупантам наш герайчны, свабодалюбівы беларускі народ, які са зброяй у руках на партызанскіх атрадах, на фронтах айчыннай вайны адстойвае сваю нацыянальную незалежнасць, сваю свабоду, сваё шчасце, сваю будучыню. Па гарадах і сёлах Беларусі разносіцца кліч:

БЛІЗАК ЧАС ВЫЗВАЛЕНИЯ БЕЛАРУСІ!

Барацьбой народаў Совецкага Саюза супроць нямецка-фашистскіх захопнікаў кіруе геній сучаснага чалавецтва — вялікі палкаводзец, вялікі воін Айчыннай вайны таварыш Сталін, А ДЗЕ СТАЛІН, ТАМ ПЕРАМОГА.

ПАРТЫЗАНЫ І ПАРТЫЗАНКІ! МАЦНЕЙ УДАРЫ ПА ВОРАГУ! УЗНІМАЙЦЕ НАРОДНЫЯ ПАУСТАННІ Ў ТЫЛУ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ!

(з лозунгаў ЦК ВКП(б) да 1 Мая 1942 г.)

НАША ВЯСНА

Быў такі фрыц, які ўсю зіму вельмі ча-
каў вясны. Расказаюць, хто яго бачыў,
што на ім за зіму распладзілася вошай як
на валачашчым сабаку. Ён так і пражыў
зіму як той сабака—залаіў начаваць дзе-
цялі і цішай, еў што траплялася выр-
ваць у чалавека з рук. На яго шыі нарас-
ла шышкамі кароста. Ён чухаўся, дзёрся,
ліскаў зубамі ад холаду і злосці, грэў у
прастордых ануках звіслася амарожанае
вуха, брахай на дзяцей і жанчын і дры-
жаў перад грозным гаспадаром той зямлі,
на якую прывалокся—перад партызанам.

Ён вельмі спадзяваўся на вясну. Вясной
ён думаў скінуць з сябе свой сабачы вы-
гляд. Выгадаваўшыся на гітлераўскім са-
бачніку, ён прывык мець сабачую душу,
а зверху меў падабенства да чалавека, і
нават гладкага і франтаватага.

Была ў яго недзе там, у Германіі і су-
ка, таксама франтаватая. Фрыц замучыў
многа беларускіх дзяячоў і жанчын, па-
здзіраў з іх шоўкавыя і шарсцяныя плаці
і паслаў іх туды, к сабе. Выфранціўшыся
у прысланае плацце, фрыцаў саброўка
ганаўста лічыла, што фрыц выконвае вы-
сокую нямецкую місію, на якую паслаў
яго фюрэр—заваяваць для Германіі ўесь
свет і з усіх жанчын свету паздзіраць для
яе адзежу.

І вось нарэшце прышла чаканая фрыцам
вясна. Сышоў з зямлі снег, пад цёплым
дажджом і ясным сонцем зазелянела пер-
шая трава і на ёй, чытай і маладой, як
пачварнае непатрэбства і паскучная зня-
вага вясне, вылез з-пад снегу спруцяны фрыц.
Прабіты чырвонаармейскай куляй
яго сабачы чэрап ужо вышчарыў смяр-
тэльныя сківіцы і груган ужо вырваў яго
сквапныя вочы. Яго франтаватая хаўру-
ніца ходзіць у жалобе і раптам убачыла,
што калі нагу душыць цесны чаравік, то
ад шырні акупіраванага мёртвым фрыцам
свету ні карысці, ні ўхея няма. Яна за-
ныла, заскуголіла і раптам падумала пра
тое, што круцячы свет пройдзеш, але на-
зад не вернешся, і ў ёй ажыў чалавек,
вытраўлены раней Гітлерам.

Не вернецца фрыц, і не паўстануць з
магіл гітлераўскія дывізіі, і не прынесьць
фюрэру перамогі! Ганс, які разам з фры-
цам чакаў вясны і быў пры яго смерці,
з сумам глядзіць на чужую яму беларус-
скую вясновую траву, з жахам слухае
гром совецкай артылерыі, дрыжыць перад
тварам Чырвонай Арміі і думае пра тое,
якая страшная для яго реч—вясна на со-
вецкай зямлі! Фюрэр гаворыць пра наступ-
ленне, а перад яго вачымі выскаляеца
смерты фрыцаў чэрап.

Вясна! Май!

Чырвоная Армія ідзе на Беларусь! І
хутка вясна беларускай прыроды ператво-
рыцца ў вясну беларускага народа—у
час поўнага вызвалення яго ад гітлераў-
скай погані, якая чакала вясны не дзеля
чалавечай радасці, а дзеля сваіх сабачых
выгад.

Наша вясна—пагібель подым пры-
шэльцам!

Наша вясна—нам радасць перамог
над імі!

Кузьма ЧОРНЫ.

Мы ідзем да цябе, Беларусь!

(ПІСЬМО з ДЗЕЮЧАЙ АРМІІ)

Гітлераўскія банды разгрబілі і спапялілі насы родныя беларускія сёлы, мяс-
тэчкі, ператварылі ў руіны насы любімые гарады: Мінск, Гомель, Магілёў, Віцебск,
Рагачоў і іншыя культурныя і прамысловыя цэнтры рэспублікі. Голад і смерць пры-
неслі нямецкія варвары з сваім «новым парадкам». Мы ніколі гэтага не забудзем,
не даруем! Кожны з нас франтавікоў-беларусаў ишсе ў сваім сэрцы кіпучую нянавісць
да ворага за разбураны край, за кроў насых жонак, старыкоў, дзяцей, за знясла-
деную чэсць насых дзяячоў... За ўсё мы адпісцім гітлераўскім галаварэзам. Ніколі
мы не згубім памяці сваіх бацькоў, дзядоў, прадзедаў, не выпустім зборы з рук
да таго часу, пакуль не знішчым нямецкіх акупантав усіх да аднаго.

Мы, беларусы, разам з братамі сваімі, рускімі, украінцамі, грузінамі, казахамі,
штодзённа, штогадзінна знішчаем сваімі артылерыйскімі залпамі фашысцкія дзоты
разам з тэхнікай і абвашыўшымі фрыцамі. Мы ганаўміся імёнамі Герояў Сове-
цкага Саюза—беларусамі, якія праславілі радзіму і беларускі народ. Мы ў сэрцах
пранісём і захаваем імёны славных герояў Гастэла, Даватара, Грыцаўца, Смальчкова,
Палтаўская, Луковінай, Бумажкова, Паўлоўская, якія, не шкадуючы жыцця, змага-
ліся і змагаюцца за дарагую, любімую бацькаўшчыну.

Кожны з нас стараецца быць дастойным праславленых герояў і па іх прыкладу
мужна, не вedaючы страху, змагацца з нямецкімі разбойнікамі. За паспеховае выка-
нанне баявых задач многіх з нас прадставілі да ўрадавай узнагароды.

Верны син беларускага народа маёр-ордэнаносец І. Хруцкі кіраваў агнём арты-
лерый пры абароне Масквы. У раёне Краснай Паліны, дзякуючы правільнай аргані-
заціі агня артылерыі і баявога парадку, пракцік не змог прайсці праз насы рубяжы.
Таварыш Хруцкі сам хутка і ўмела выяўляе цэлі пракціўніка і знішчае іх. Выдатна
валодаючы майстэрствам бою, маёр Хруцкі забяспечыў прапыту дасканала ўмацаванага
рубяжу пракціўніка ў раёне вёскі Ч.

Стары лейтэнант тав. А. Бубноў у раёне вёсак В. і Ч. знішчыў і падавіў тро-
пі артылерыйскія батарэі пракціўніка, дзве асобныя гарматы, пяць ДЗОТаў. На полі бою
асталося калі сотні фашысцкіх трупаў. Сваім меткім артылерыйскім агнём тав. Буб-
ноў забяспечыў шлях нашай пяхоте наперад. За апошнія дні ён адбіў цэлы рад упор-
ных контрактаворага, услышывши поле трупамі нямецкіх салдат і афіцэраў. Нянавісць
да ворага і шчырая любоў да радзімы, да мудрага палкаводца таварыша Сталіна дае
нам сілу і мужнасць, вядзе нас на бой, на герайчную подвіг. Мы і ўдзень, і ўночы,
ломячы ўмацавані ворага, перамалваем яго сілу і тэхніку, ідзем наперад, ідзем да
роднай беларускай зямлі. Мы чуем, як стогне ў ланцугах нямецкага рабства наш
родны край, які кліча нас на вызваленіе.

Некаторыя насы злучні ўступілі ўжо на беларускую зямлю. Мы хутка
ўзімем сцяг свабоды над табой, родная наша Беларусь!

ПА ДАРУЧЭННЮ ПАДПІСАЛИ: Маёр—ХРУЦКІ, ст. палітрук—
ДУБІНА, лейтэнант—ГАЛЕНЧЫК, палітрук—СІДАРОВІЧ, сержант—
ЛІПІНІЦКІ, лейтэнант—АЛЯКСАНДРАЎ, ст. лейтэнант—БУБНОЎ,
чырвонаармеец—ІВАНОЎ, ст. палітрук—АНТАНЮК, сержант—ЛУ-
КАШЭНКА, тэхнік-інтэндант—САЛОМКА, падпалкоўнік—СТАРАС-
ЦЕНКА, чырвонаармеец—КАРАНЕВІЧ, нам. палітрука—ПРЫЁМКА,
капітан—РЫЖЫКАЎ, ст. палітрук—ПАЛЯКОЎ, ст. лейтэнант—Лу-
НЕЎ, чырвонаармеец—ПЕПІК, чырвонаармеец—МАЦАЙКОВІЧ, сержант—
ЯНОЎСКІ, капітан—КАРМАНОЎСКІ, ст. батальённы камісар—
ЗАСЫПКІН.

3 КОЖНЫМ ДНЁМ ПАВЯЛІЧВАЕМ ВЫПУСК УЗБРАЕНИЯ

(ПІСЬМО з беларускага эвакуіраванага завода)

Наш завод, вядомы ў Беларусі як адзін з вялікіх машынабудаўнічых заводаў—«Гомельмаш»—цяпер у глыбокім тылу
краіны бесперыпнна—удзень і ўночы—
вывезлі ўсё абсталяванне, усе сырэвіны
запасы, і ў самы кароткі час аднавілі і
пусцілі на поўную вытворчую магутнасць
свой завод на новым месцы. Калі ліпенскі
вытворчы план узяць за 100 проц., дык
выпуск прадукцыі ў снежні павялічыўся
у 25 раз супроты даваеннага часу, а вы-
пуск прадукцыі ў сакавіку ўзрос у 50
раз супроты даваеннага.

Цяпер, у час айчыннай вайны, рабочыя,
інжынеры, тэхнікі і кіраўнікі завода ад-
даюць усе свае сілы на разгром нямецкіх
акупантаў. Мы ведаём, што ад нашай
працы, ад павялічэння выпуску зброй за-
лежыць поспех разгрому Гітлера. І таму
напружана, не пакідаючы сваіх станкоў,
пакуль не выканана паданне, пракаці
наших стаханаўцы. З кожным днём наш
 завод павялічвае выпуск грознага ўзбраен-
ня для фронта.

Урад высока ацаніў нашу работу. Ён
узнагародзіў ордэнамі лепшых стаханаўцаў

(Прынята на агульным сходзе
рабочых і служачых завода).

БОЙ ПАРТЫЗАН З НЕМЦАМИ

Было гэта ў канцы сакавіка. З
вечара партызанам паведамілі, што
па шляху да вёскі К. рухаецца кар-
ны атрад немцаў у 520 чалавек. Сі-
лы карнага атрада ў пяць раз пера-
ышалі сілы партызан. К таму ж
вораг быў збройен да зубоў.

Але партызаны і іх храбры каманд-
зір таварыш Р. не разгубіліся. Уночы
камандаванне атрада падра-
бязна распрацавала план прадстая-
чага бою, рашыўшы ўзяць ініцыя-
тыву ў свае руکі. Звязаліся з партызанскім атрадам таварыша Д., які
знаходзіўся ў суседнім сельсовеце.

Да раніцы ўсё было падрыхтава-
на. Кожны баец знаходзіўся на
свайм месцы і з нецярпеннем чакаў
з'яўлення немцаў.

Партызаны заляглі ў засадзе. Вось ужо зусім ясна відаць, як ру-
хаецца калона. На санях стаяць ку-
лямёты, мінамёты і нават гармата.

У неба ўзвілася чырвоная ракета. Гэта быў дан сігнал да бою. З усіх
бакоў партызанскай засады раздалі-
ся выстралы, роўна і зычна застры-
чыў кулямёт, запрацавалі аўтаматы,
мінамёты. Немцы ў паніцы замітусі-
ліся, кінуліся ва ўсе бакі сплохана-
ныя коні.

Агонь нарастаў з кожнай мінуетай. Навокал падалі падкошаныя
кулямі немцы. Удар партызан для
фашисты ў настолькі быў нечаканым
і моцным, што немцы на працягу
доўгага часу не змаглі апамятацца
і выкарыстаць сваю тэхніку. На сан-
янях так і стаялі нерухома чатыры
нямецкія мінамёты, гармата, два
станкавых і пяць ручных кулямёт-
таў.

Толькі пад вечар, калі пачалі вы-
ходзіць боепрыпасы, партызаны пад
прыкрыццём кулямётаў вышлі з
бою. У гэтым бую немцы страцілі
115 чалавек забітымі і 169 цяжка
раненымі.

Міхась БАРАШКАЎ.

Н-скі раён Беларусі. (Наш кар.).

ПАРТЫЗАНЫ ЗАХАПІЛІ ВАРОЖЫ ДЭСАНТ

Вялізарны самалёт са сваісткай
на крыллях з'явіўся раніцою калі
лесу, дзе быў размешчан партызан-
скі атрад. Назіральнік і сувязіст
Сцяпан К., семнаццацігадовы баец-
партызан, ні разу не бачыў такога
самалёта і зразумеў яго прызначэн-
не толькі тады, калі ад самалёта
пачалі адрывацца белыя парашуты.

Самалёт скінуў парашуты ў раз-
дзілі на ўзлескі, непадалёку
ад партызанскага атрада. Аб усім
гэтым К. расказаў у атрадзе і партызаны
падрыхтаваліся. Вораг сам
улеў у пастку.

— Трэба дзейнічаць хутка і храбра,—сказаў кіраўнік атрада, і партызаны адправіліся выконваць загад
свайго камандзіра.

Юны партызан пайшоў у развед-
ку. Яго паведамленні былі кароткімі
і дакладнымі.

Бяспумна падышлі партызаны і
акружылі дэсантнікаў. Налёт быў
такім нечаканым, што варожы дэ-
сантнікі не паспелі апомніцца і
вымушаны былі здацца ў палон са
зброяй, з самалётаў.

Праз дзені ўзяць на ўзяць
трафейны самалёт у неба і наляцець
на свой баявы аэрадром.

Ефім САДОУСКІ.
ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. (Наш кар.).

РЭДАКЦЫОННАЯ КАЛЕГІЯ.

7945

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ. На здымку: Батарэя совецкіх дальнабойных гармат на агнявой пазіцыі.